

Patiënteninformatie

Zwangerschapsopvolging

Inhoud

Controles	4
6-7 weken zwangerschap: huisarts	4
8-9 weken zwangerschap: gynaecoloog of huisarts	4
12-13 weken zwangerschap: gynaecoloog.....	4
16 weken zwangerschap: huisarts	5
20 weken zwangerschap: gynaecoloog.....	5
25 weken zwangerschap: huisarts	5
30 weken zwangerschap: gynaecoloog.....	5
33 weken zwangerschap: huisarts	6
36 weken zwangerschap: gynaecoloog.....	6
38 weken zwangerschap: gynaecoloog bij een eerste zwangerschap, huisarts bij volgende zwangerschappen.....	6
39 weken zwangerschap: gynaecoloog.....	7
40 weken zwangerschap: gynaecoloog.....	7
Na 40 weken zwangerschap: gynaecoloog	7
Controle 6-8 weken na de bevalling: gynaecoloog of huisarts.....	7
Onderzoeken tijdens de zwangerschap	8
Nekplooiemeting.....	8
NIPT (Niet Invasieve Prenatale Test)	8
Suikertest (glucosebelastingstest)	9
GBS screening	9
Voorkomen van besmettingen tijdens de zwangerschap.....	10
Toxoplasmose (of kattenziekte).....	10
Cytomegalievirus (of CMV).....	10
Kinkhoest.....	11
Listeria.....	11
Aanvraag startbedrag	12
Erkenning van de baby	12
Nuttige websites	13
Gynaecologen AZ Turnhout	13
Prenatale screening	13
Voeding tijdens de zwangerschap.....	13
Borstvoeding	13
Contactgegevens.....	13

Zwanger!

Van harte gefeliciteerd... u bent zwanger!

Om uw zwangerschap zo goed mogelijk samen te kunnen opvolgen, hebben de gynaecologen van AZ Turnhout samen met de Huisartsenvereniging Regio Turnhout (HVRT) het zorgpad '**Gezamenlijke zwangerschapsopvolging**' uitgewerkt.

Wat is een zorgpad?

Een zorgpad beschrijft wat welke zorgverlener (in dit geval uw huisarts of gynaecoloog) wanneer doet. Alle stappen die u als zwangere patiënt doorloopt, stemmen we zo goed mogelijk op elkaar af. Dit zorgt voor een **efficiëntere en patiëntvriendelijkere opvolging van uw zwangerschap.**

Hebt u vragen over de gezamenlijke zwangerschapsopvolging?

Uw huisarts of gynaecoloog helpt u graag verder.

Controles

6-7 weken zwangerschap: huisarts

- Opmaak van een zwangerschapsdossier met het noteren van persoonlijke gegevens (datum laatste maandstonden, bloedgroep, ziektegeschiedenis, leefgewoonten) en familiale gegevens (bijvoorbeeld erfelijke aandoeningen)
- Klinisch onderzoek: controle van gewicht, bloeddruk
- Bloedafname: algemeen bloedonderzoek, controle antistoffen voor rubella (rode hond), toxoplasmose (kattenziekte) en eventueel cytomegalievirus (CMV), bepaalde infecties zoals hepatitis (geelzucht), HIV en syfilis
- Informatie in verband met het verloop van de zwangerschap, voeding, lichaamsbeweging, levensstijl, ...
- Informatie en bespreken prenatale screening
- Meegeven en invullen van moederboekje

8-9 weken zwangerschap: gynaecoloog of huisarts

- Klinisch onderzoek: controle van gewicht, bloeddruk
- (Echografie voor termijnbepaling)
- Informatie en bespreken prenatale screening
- Invullen van moederboekje

12-13 weken zwangerschap: gynaecoloog

- Klinisch onderzoek: controle van gewicht, bloeddruk
- Echografie met nekpluimmeting
- Bloedafname met eventueel NIPT-test en urinekweek
- Invullen van moederboekje
- Voorschrift griepvaccinatie

16 weken zwangerschap: huisarts

- Klinisch onderzoek: controle van gewicht, bloeddruk, buikonderzoek
- Beluisteren foetale hartslag (hartslag van de baby) (doptone)
- Invullen van moederboekje
- Plaatsing griepvaccinatie

20 weken zwangerschap: gynaecoloog

- Klinisch onderzoek: controle van gewicht, bloeddruk, buikonderzoek
- Tweede trimester structurele echografie: uitgebreid echografisch nazicht van de verschillende orgaansystemen van de baby, beluisteren foetale hartslag, groei en ligging van de baby, hoeveelheid vruchtwater, positie placenta (moederkoek)
- Invullen van moederboekje

25 weken zwangerschap: huisarts

- Klinisch onderzoek: controle van gewicht, bloeddruk, buikonderzoek
- Urineonderzoek op eiwit en suiker
- Beluisteren foetale hartslag (doptone)
- Suikertest en bloedafname
- Invullen formulieren voor aanvraag startbedrag en erkenning
- Informatie over borstvoeding
- Invullen van moederboekje

30 weken zwangerschap: gynaecoloog

- Klinisch onderzoek: controle van gewicht, bloeddruk, buikonderzoek
- Urineonderzoek op eiwit en suiker
- Derde trimester Echografie: groei en ligging van de baby, positie placenta, hoeveelheid vruchtwater, beluisteren foetale hartslag
- Informatie over borstvoeding
- Meegeven voorschriften Triaxis® (kinkhoestvaccinatie)

- Bloedafname
- Bij resusnegatieve moeders: toediening anti-D
- Invullen van moederboekje

33 weken zwangerschap: huisarts

- Klinisch onderzoek: controle van gewicht, bloeddruk, buikonderzoek
- Urineonderzoek op eiwit en suiker
- Beluisteren foetale hartslag (doptone)
- Toediening Triaxis®-vaccin bij beide ouders
- Invullen van moederboekje

36 weken zwangerschap: gynaecoloog

- Klinisch onderzoek: controle van gewicht, bloeddruk, buikonderzoek
- Urineonderzoek op eiwit en suiker
- Echografie: groei en ligging van de baby, positie placenta, hoeveelheid vruchtwater, beluisteren foetale hartslag
- Indien stuitligging, uitleg externe versie
- GBS kweek: rectovaginale wisser
- Invullen van moederboekje

38 weken zwangerschap: gynaecoloog bij een eerste zwangerschap, huisarts bij volgende zwangerschappen

- Klinisch onderzoek: controle van gewicht, bloeddruk, buikonderzoek
- Urineonderzoek op eiwit en suiker
- Echografie: groei en ligging van de baby, positie placenta, hoeveelheid vruchtwater, beluisteren foetale hartslag
- Invullen van moederboekje
- CTG of monitor: registratie van foetale hartslag en contracties gedurende 30 minuten

39 weken zwangerschap: gynaecoloog

- Klinisch onderzoek: controle van gewicht, bloeddruk, buikonderzoek
- Urineonderzoek op eiwit en suiker
- Echografie: groei en ligging van de baby, positie placenta, hoeveelheid vruchtwater, beluisteren foetale hartslag
- Invullen van moederboekje
- CTG of monitor: registratie van foetale hartslag en contracties gedurende 30 minuten

40 weken zwangerschap: gynaecoloog

- Klinisch onderzoek: controle van gewicht, bloeddruk, buikonderzoek
- Urineonderzoek op eiwit en suiker
- Echografie: groei en ligging van de baby, positie placenta, hoeveelheid vruchtwater, beluisteren foetale hartslag
- Invullen van moederboekje
- CTG of monitor: registratie van foetale hartslag en contracties gedurende 30 minuten

Na 40 weken zwangerschap: gynaecoloog

- Klinisch onderzoek: controle van gewicht, bloeddruk
- Urineonderzoek op eiwit en suiker
- CTG of monitor tweemaal per week
- Afspreken eventuele inleiding

Controle 6-8 weken na de bevalling: gynaecoloog of huisarts

Onderzoeken tijdens de zwangerschap

Nekplooiemeting

De nekplooiemeting is een echografisch onderzoek van de foetus, tussen de elfde en veertiende week van de zwangerschap, waarbij de gynaecoloog de dikte van de nekplooi meet. De plooi die we op de echo kunnen zien, is niet een echte plooi in de huid, maar een tijdelijke ophoping van vocht onder de huid. Deze kan bij elke foetus worden aangetoond. Een verdikte nekplooi op de echo kan duiden op een chromosoomafwijking, waarvan het syndroom van Down de meest voorkomende is. Ook kan er sprake zijn van een hartafwijking.

NIPT (Niet Invasieve Prenatale Test)

De NIPT is een screeningstest voor syndroom van Down (trisomie 21), trisomie 13 en 18. Tijdens de zwangerschap circuleren er DNA fragmenten van de baby in het bloed van de moeder. Door een bloedafname bij de moeder kan vanaf 11 weken een aantal DNA fragmenten gemeten worden. De NIPT bepaalt of er een extra kopie van chromosoom 21, 13 of 18 bij de baby aanwezig is. Via deze test kan u ook het geslacht van de baby te weten komen.

Deze bloedafname doen we op maandag, dinsdag, woensdag en donderdag. Na 1 week ontvangt u het resultaat per brief. U kan het resultaat ook online raadplegen via www.mynexuzhealth.be. De NIPT test wordt terugbetaald door het ziekenfonds (remgeld €8,68).

NIPT heeft een gevoeligheid van bijna 100% voor detectie van trisomie 21, 13 en 18. De NIPT test is in minder dan 1% vals positief. Dit wil zeggen dat de test aangeeft dat de baby trisomie heeft, terwijl dit niet zo is. Daarom wordt een afwijkende NIPT steeds gevolgd door een invasieve test (vlokkentest of vruchtwaterpunctie).

Suikertest (glucosebelastingstest)

Deze test doet u tussen 24 en 28 weken zwangerschap om vroegtijdig zwangerschapssuikerziekte op te sporen. U moet hiervoor 50 g suikerwater drinken. Eén uur later wordt bloed afgenomen om het suikergehalte in uw bloed te bepalen.

U moet niet nuchter zijn voor deze test. U mag dus drinken en eten voor de test. Indien het suikergehalte in uw bloed 130 mg/dl of hoger is, heeft u mogelijk zwangerschapssuikerziekte. U wordt dan uitgenodigd voor een uitgebreide test (OGTT of Orale Glucose Tolerantie Test). Voor de OGTT dient u wel nuchter te zijn. Er wordt een nuchtere bloedafname verricht, vervolgens drinkt u 75 g suikerwater en wordt het suikergehalte bepaald na één uur en twee uur. Indien er een of meerder waarden gestoord zijn, heeft u zwangerschapssuikerziekte.

GBS screening

Bij alle zwangere vrouwen wordt rond 35 à 37 weken zwangerschap een wisser van de vagina genomen om de aanwezigheid van Groep B Streptokokken (GBS) op te sporen (aanwezig bij één op vijf vrouwen).

Deze bacterie geeft geen klachten bij de moeder, maar kan tijdens de bevalling (na het breken van de vliezen) uw baby besmetten en ziek maken. Indien deze wisser GBS aantoon, zal u tijdens de bevalling een infuus met antibiotica krijgen om infectie van de baby te voorkomen.

Voorkomen van besmettingen tijdens de zwangerschap

Toxoplasmose (of kattenziekte)

Toxoplasmose is een parasiet in de uitwerpselen van katten, maar kan ook voorkomen in rauw vlees en groenten en fruit. Indien u voor de eerste maal besmet wordt tijdens de zwangerschap, kunnen hierdoor aangeboren afwijkingen bij de baby ontstaan.

Daarom wordt er door middel van een bloedonderzoek nagegaan of u de ziekte al heeft doorgemaakt. Is dit niet het geval, dan neemt u best enkele voorzorgsmaatregelen in acht om een besmetting te voorkomen:

- U eet best geen rauw vlees (bijv. filet americain, carpaccio, ...). Goed gebakken, gekookt of gerookt vlees en charcuterie vormen geen probleem.
- Eet enkel rauwe groenten als u weet dat ze goed gewassen zijn. Was ze eventueel nog een keer extra.
- Als u in contact komt met katten, was dan zeker goed de handen voor u voedingsmiddelen aanraakt.
- De kattenbak ververs u best met handschoenen of u laat iemand anders het doen.
- In de tuin werkt u best met handschoenen aan.

Cytomegalievirus (of CMV)

Wanneer u tijdens de zwangerschap voor de eerste maal besmet wordt met CMV, kunnen hierdoor aangeboren afwijkingen (doofheid, mentale retardatie) bij de baby ontstaan.

Wanneer iemand besmet is met CMV, wordt het virus in alle lichaamsvochten aangetroffen (bloed, urine, speeksel, tranen, moedermelk, ...). Overdracht van het virus gebeurt via rechtstreeks contact met deze lichaamsvochten.

Zuigelingen, kleuters en jongeren zijn dus risicogroepen. Vaak treden dus ook besmettingen op in het eigen gezin, van kind op zwangere mama. Probeer goed de handen te wassen na elk contact met uw kind, gedurende de hele zwangerschap. Ook na het aanraken van bestek of speelgoed wordt er aangeraden de handen te wassen.

Indien gewenst kunnen we via een bloedafname controleren of u ooit in contact geweest bent met CMV. Deze bloedafname wordt echter niet vergoed door de mutualiteit (eigen kost €17).

Kinkhoest

Kinkhoest is een bacteriële infectie van de bovenste luchtwegen die aanleiding geeft tot ernstige hoestaanvallen. Hiervoor bent u gevaccineerd als baby, maar deze vaccinatie is na 10 jaar uitgewerkt.

We raden toekomstige ouders aan zich opnieuw te laten vaccineren, omdat uw baby pas enkele maanden na de geboorte kan gevaccineerd worden. Zonder vaccinatie bij de ouders kan u de baby met kinkhoest besmetten. Kinkhoest verloopt zeer ernstig bij pasgeboren baby's. Daarom wordt sterk aanbevolen dat beide ouders zich reeds voor de zwangerschap opnieuw laten vaccineren. Indien dit niet voor de zwangerschap gebeurd is, krijgt u rond 30 weken zwangerschapsduur voorschriften en terugbetalingsattesten voor de kinkhoestvaccinatie (Triaxis®) voor beide ouders. Uw huisarts kan dit vaccin toedienen bij de volgende controle.

Listeria

Besmetting met de listeriabacterie kan leiden tot aangeboren afwijkingen bij de baby en vroeggeboorte. U vermijdt best het eten van Franse schimmelkaas en huisgemaakte paté. De bacterie kan ook voorkomen in niet-gepasteuriseerde melk.

Aanvraag startbedrag

De aanvraag van het startbedrag kan gebeuren vanaf 22 weken zwangerschap. Dit kan online bij de verschillende kinderbijslagfondsen.

Erkenning van de baby

Indien u niet gehuwd bent, kan u vanaf de 26ste zwangerschapsweek samen met uw partner de baby gaan erkennen (reeds voor de geboorte dus). Dit kan u doen in het gemeentehuis van uw woonplaats. In sommige gemeentehuizen kan de erkenning ook al voor 26 weken zwangerschap.

Het erkenningsbewijs dat u meekrijgt, dient u mee te nemen wanneer u de baby gaat aangeven na de geboorte. Indien de erkenning niet voor de bevalling is gebeurd, kan dit ook nog tezamen met de aangifte.

Indien u gehuwd bent, moet u enkel uw baby gaan aangeven na de geboorte.

Nuttige websites

Gynaecologen AZ Turnhout

www.gynesis.be

Prenatale screening

- www.faranet.be
- http://nhg.artsennet.nl/kenniscentrum/k_voorlichting/NHGPatientenbrieven/NHGPatientenbrief/PBU7k.htm

Voeding tijdens de zwangerschap

- www.uzleuven.be/voeding-tijdens-zwangerschap/

Borstvoeding

- www.puurmama.be
- www.kindengezin.be/voeding/

Contactgegevens

Dienst gynaecologie-verloskunde AZ Turnhout
Campus Sint Jozef, Steenweg op Merksplas 44, 2300 Turnhout
Poli gynaecologie 014 44 44 20
Verloskamer 014 44 42 31

AZ Turnhout heeft deze informatiefolder met de grootste zorg opgemaakt. De inhoud ervan is echter algemeen en indicatief. De folder omvat niet alle medische aspecten. Hij vervangt de raadpleging bij je zorgverlener niet. Mocht deze folder vergissingen, tekortkomingen of onvolledigheden bevatten dan zijn AZ Turnhout, personeel en artsen hiervoor niet aansprakelijk.

AZ Turnhout vzw

www.azturnhout.be
info@azturnhout.be
014 40 60 11

Blijf op de hoogte via www.facebook.com/azturnhout

Campus Sint-Jozef

Steenweg op Merksplas 44
2300 Turnhout

Campus Sint-Elisabeth

Rubensstraat 166
2300 Turnhout

V.U. : Jo Leysen • gedelegeerd bestuurder AZ Turnhout vzw (vertegenwoordiger Eleyas bvba)
Steenweg op Merksplas 44 • 2300 Turnhout